

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-57/09 και C-101/09

Bundesrepublik Deutschland

κατά

B και D

(αιτήσεις του Bundesverwaltungsgericht
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Οδηγία 2004/83/ΕΚ — Ελάχιστες απαιτήσεις για τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο καθεστώς πρόσφυγα ή στο καθεστώς επικουρικής προστασίας — Άρθρο 12 — Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα — Άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ' — Έννοια του όρου “σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα” — Έννοια του όρου “πράξεις που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών” — Συμμετοχή σε οργάνωση που ενέχεται σε τρομοκρατικές πράξεις — Μεταγενέστερη εγγραφή της οργανώσεως αυτής στον κατάλογο των προσώπων, ομάδων ή οντοτήτων του παραρτήματος της κοινής θέσης 2001/931/ΚΕΠΠΑ — Ατομική ευθύνη για μέρος των πράξεων της εν λόγω οργανώσεως — Προϋποθέσεις — Δικαίωμα ασύλου δυνάμει εθνικών συνταγματικών διατάξεων — Συμβατότητα με την οδηγία 2004/83/ΕΚ»

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi της 1ης Ιουνίου 2010 I - 10983

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 9ης Νοεμβρίου 2010 I - 11022

Περίληψη της αποφάσεως

1. Προδικαστικά ερωτήματα — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου — Όρια — Υποβολή αιτήσεως ερμηνείας σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής διατάξεων του δικαίου της Ένωσης λόγω της περιεχόμενης σε εθνική νομοθεσία παραπομπής σε διεθνή σύμβαση το περιεχόμενο της οποίας αναπαράγουν οι εν λόγω διατάξεις — Αρμοδιότητα για την ερμηνεία αυτή (Άρθρο 68 ΕΚ και 234 ΕΚ)
2. Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση — Πολιτική ασύλου — Καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας — Οδηγία 2004/83 — Αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα (Κοινή θέση 2001/931 του Συμβουλίου, οδηγία 2004/83 του Συμβουλίου, άρθρο 12 § 2, στοιχεία β' και γ')
3. Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση — Πολιτική ασύλου — Καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας — Οδηγία 2004/83 — Αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα (Οδηγία 2004/83 του Συμβουλίου, άρθρο 12 § 2, στοιχεία β' και γ')
4. Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση — Πολιτική ασύλου — Καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας — Οδηγία 2004/83 — Αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα (Οδηγία 2004/83 του Συμβουλίου, άρθρο 12 § 2, στοιχεία β' και γ')
5. Θεωρήσεις, άσυλο, μετανάστευση — Πολιτική ασύλου — Καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας — Οδηγία 2004/83 — Αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα (Οδηγία 2004/83 του Συμβουλίου, άρθρα 3 και 12 § 2)

1. Εφόσον τα εθνικά δικαστήρια υποβάλλουν ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία διατάξεως του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο οφείλει καταρχήν να αποφανθεί. Πράγματι, ούτε από το γράμμα των άρθρων 68 ΕΚ και 234 ΕΚ ούτε από το αντικείμενο της προβλεπόμενης από το άρθρο 234 ΕΚ διαδικασίας προκύπτει ότι πρόθεση των συντακτών της Συνθήκης ήταν να αποκλείσουν από

την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου τις αιτήσεις εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως που αφορούν οδηγία, στην ειδική περίπτωση κατά την οποία το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους παραπέμπει στο περιεχόμενο των διατάξεων της οδηγίας αυτής προκειμένου να προσδιοριστούν οι κανόνες που θα εφαρμοστούν σε αμιγώς εσωτερικής φύσεως κατάσταση του κράτους αυτού. Σε τέτοια περίπτωση,

υφίσταται οπωσδήποτε συμφέρον της Ένωσης να ερμηνεύονται ομοιόμορφα οι διατάξεις που συμπίπτουν με διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, ανεξαρτήτως των συνθηκών υπό τις οποίες εφαρμόζονται, προκειμένου να αποφεύγονται στο μέλλον ερμηνευτικές αποκλίσεις.

σε τρομοκρατικές ενέργειες και του γεγονότος ότι είχε στηρίξει ενεργώς τον ένοπλο αγώνα της οργανώσεως αυτής δεν συνιστά αυτομάτως σοβαρό λόγο να πιστευτεί ότι το πρόσωπο αυτό έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα ή πράξεις που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών”

(βλ. σκέψη 71)

2. Το άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας 2004/83, για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους, έχει την έννοια ότι:

- η διαπίστωση, σε τέτοιου είδους πλαίσιο, ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστευτεί ότι πρόσωπο διέπραξε τέτοιου είδους έγκλημα ή είναι ένοχος τέτοιων πράξεων εξαρτάται από κατά περίπτωση αξιολόγηση συγκεκριμένων γεγονότων προκειμένου να καθοριστεί αν οι πράξεις που τέλεσε η επίμαχη οργάνωση πληρούν τις προϋποθέσεις που τάσσουν οι εν λόγω διατάξεις και αν μπορεί να καταλογισθεί σε αυτόν ατομική ευθύνη όσον αφορά την τέλεση των πράξεων αυτών, λαμβανομένων υπόψη των προδιαγραφών αποδείξεως που επιβάλλει το εν λόγω άρθρο 12, παράγραφος 2.

- το γεγονός ότι πρόσωπο ήταν μέλος οργανώσεως η οποία περιλαμβάνεται στον κατάλογο του παραρτήματος της κοινής θέσεως 2001/931, για την εφαρμογή ειδικών μέτρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, λόγω της αναμειξέως της

Ειδικότερα, δεν υφίσταται ευθεία σχέση μεταξύ της κοινής θέσης 2001/931 και της οδηγίας όσον αφορά τους επιδιωκόμενους σκοπούς, και δεν δικαιολογείται η αρμόδια αρχή, όταν προτίθεται να εξαιρέσει πρόσωπο από το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 2, της οδηγίας, να βασίζεται αποκλειστικώς στη συμμετοχή του σε

οργάνωση που περιλαμβάνεται σε κατάλογο που καταρτίστηκε εκτός του πλαισίου που καθιέρωσε η οδηγία τηρουμένης της Συμβάσεως της Γενεύης.

των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους δεν εξαρτάται από έλεγχο τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας στη συγκεκριμένη περίπτωση.

(βλ. σκέψεις 89, 99, διατακτ. 1)

(βλ. σκέψη 111, διατακτ. 3)

3. Ο αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα κατ' εφαρμογή του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β' ή γ', της οδηγίας 2004/38, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους δεν εξαρτάται από το αν ο αιτών αποτελεί ενεστώτα κίνδυνο για το κράτος μέλος υποδοχής.

(βλ. σκέψη 105, διατακτ. 2)

5. Το άρθρο 3 της οδηγίας 2004/83, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους, έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αναγνωρίζουν δικαίωμα ασύλου βάσει του εθνικού τους δικαίου σε πρόσωπα των οποίων η υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα έχει αποκλεισθεί δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής, υπό τον όρο ότι αυτή η άλλη μορφή προστασίας δεν ενέχει κίνδυνο συγχύσεως με το καθεστώς του πρόσφυγα κατά την έννοια αυτής.

4. Ο αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα κατ' εφαρμογή του άρθρου 12, παράγραφος 2, στοιχείο β' ή γ', της οδηγίας 2004/83 για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή

(βλ. σκέψη 121, διατακτ. 4)